

(Политика, 14.11.2009)

У коликој тајности је поправљан статут Војводине можда најбоље илуструје и то што коначну верзију овог акта пре доласка у Скупштину Србије није видео ни члан владине радне групе за усаглашавање Предлога закона о надлежностима министар из Социјалистичке партије Србије Жарко Обрадовић. Онда ваљда не треба да чуди ни то што тај документ неколико сати пре него што је донет у парламент није видео ни опозиционар потпредседник Српске напредне странке Александар Вучић. То, ипак, није утицало на суштину њиховог разговора о могућим политичким последицама доношења статута и проблему аутономије Војводине.

Вучић: Мислим да тим актом, исправљеним мање или више, или промењеним оваквом или онаквом техничком редакцијом, и Србија и Војводина и сви наши грађани само губе. Постоји неколико невероватних ствари у њему. Прво што је онај нацрт статута који ми знамо противустанован акт и није тачно да је то могуће тумачити на другачији начин.

Што се тиче целисходности доношења таквог акта, сем политичких разлога умиривања тензија унутар владајуће коалиције и унутар једне партије у власти не постоји ниједан разлог због којег би се такав акт доносио. Србија тиме не добија ништа, губи много, прави се држава у држави, нико не зна због чега. Нико нас споља не притиска због тога, сем три земље од којих је једна значајна, а то није ни Русија, ни САД, али ни Француска ни Британија. Нико од њих не инсистира на оваквом тексту статута и уопште не разумем зашто смо доносили статут који изједа нашу државу и волео бих да ми неко објасни зашто се то прави.

Ово је највећи пораз Србије од Кумановског споразума само што у њему није учествовао НАТО, већ наши политичари.

Обрадовић: Кад се говори о стварању државе у држави, већина људи у Србији мисли на одредбе Устава из 1974. године, али чињеница је да садашња решења апсолутно немају везе са тим уставом. Покрајина је тада практично одлучивала о судбини Србије. Када погледамо амандмане које смо ми заједно са ПУПС-ом и Покретом за вршачку

регију дали у суботу пре подне и који треба да буду саставни део текста статута види се да смо апсолутно усагласили садржај статута са одредбама Устава, односно учинили Србију једном правном целином, јединственом територијом.

Ми смо као коалиција поднели шест амандмана и најважнији је први који Војводину дефинише као неодвојиви део Републике Србије. Друго је да покрајина не може закључивати међународне уговоре него међурегионалне споразуме, затим да може имати представништво у иностранству, али само уз сагласност владе и у оквиру спољне политике Србије. Наравно, и то што је Нови Сад главни административни центар покрајине. Кад је реч о финансирању, предвиђено је да то буде предмет посебног закона. Војводина нема државне органе, нема судски систем, нема, не дај боже, председника, нема надлежности везане за одбрану, безбедност, спољну политику, није конститутивни елемент државности као што је била према Уставу из 1974. године, не даје сагласност на Устав Републике Србије. То је далеко од приче држава у држави.

Вучић: То што Војводина нема председника то није никакав аргумент. Што се тиче судова, имаћемо мрежу судова на територији аутономне покрајине са значајним утицајем покрајинских органа. Што се тиче тога да не дају сагласност на републичке акте, па само још и то фали. Али суштина је у томе да су они већ променили Устав Србије понашајући се супротно Уставу и одређујући могућност референдума за промену своје територије. И то што имате један члан у коме ћете да кажете да нешто није одвојиво, а после имате члан у коме кажете да је могућ референдум којим ће та територија да се мења онда вам је потпуно јасно да ће се та различита и супротстављена норма тумачити у корист специфичне норме која увек мења општу норму, а та норма је у овом случају расписивање референдума и промена територије на овај начин.

Ми имамо два система и, нажалост, имамо државу у држави. Акт који се доноси у Скупштини Србије веома је опасан и сигуран сам да је у тим вашим амандманима учествовала делимично и Демократска странка, јер њихов врх жели да се нешто измени пошто знају какве опасности то носи. Али зашто нису били у стању да сами то кажу?

Обрадовић: Пре шест месеци није изгледало да је могуће променити садржај овог документа, сад је промењен. Да ли смо ми то сами учинили или уз помоћ другог? Кажем да су ово аутентични амандмани СПС–ПУПС и Покрета за вршачку регију, али је чињеница да Демократској странци нису одговарали ови амандмани они не би били прихваћени, јер ми немамо такав број посланика у скупштини да би то могло да прође.

Отварање представништва АП Војводине у једном тренутку звучала је и многим још звучи као јерес. Али огроман број регија у Европи има своја представништва у Бриселу, јер је међурегионална сарадња постала један од принципа сарадње земаља ЕУ.

Вучић: Представништво у Бриселу се отвара да би Војводина добила право на своје политичко деловање и да би могла да плови ка државности.

Обрадовић: Суштинска ствар за мене је да ли је Војводина неодвојиви део Србије. Да ли може да доноси законе? Не! Да ли има државне органе? Не! Грађани Војводине имају право да се изјашњавају по различитим питањима, а промена територије не подразумева територију Војводине, односно Србије.

Политика: А промену које територије то онда подразумева?

Обрадовић: Промена територије може бити и унутар појединих општина. Осим тога, погледајте став 2 и став 4 статута Војводине, видећете да се питање референдума уређује законом, какви ће услови за то бити, видећемо. Може се поставити питање да ли постоји опасност – да. Да ли је та опасност реална – не. Ваљда ће Скупштина Републике Србије донети закон или услов који не може значити отцепљење.

Вучић: Брине ме горљива одбрана нечега што је неодбрањиво. Зато сам све уверенији да намере људи који су то доносили нису биле чисте. Чему ово служи? Да би било још једне пљачкашке администрације између народа и власти.

Политика: Шта је по вашем мишљењу у овом тексту најопасније по Србију?

Обрадовић: Слушајући све ово човек би могао помислити да аутономија у Србији не постоји и да није постојала до 2000. године, што је потпуно нетачно. Социјалистичка партија Србије дуго је критикована да је укинула аутономију Војводине на таласу оног народног протеста из деведесетих година.

Вучић: А сада је „за све паре“ враћате.

Обрадовић: Па добро, свако има право на свој поглед и ја то поштујем. Али аргументација која се користи није утемељена.

Политика: Дакле, ово је по вашем мишљењу права мера аутономије Војводине?

Обрадовић: Не могу ја дати коначан суд о томе, јер искуства са аутономијама су веома различита. Ми смо дали шест амандмана којима верујемо да ће бити очувана целовитост државе и да се отклања опасност од стварања државе у држави. То је наша мера за садашње стање ствари.

Вучић: Имали смо оно што је права мера аутономије Војводине до пре неколико година, пре омнибус закона, и више и мање од тога је непотребно. Зашто неко инсистира на овоме не знам. Подсећам вас да је овако почело и у Црној Гори.

Обрадовић: Време централизма је прошло. По нашем мишљењу, у статуту Војводине нема елемента државности.

Вучић: Који је бенефит за грађане Војводине овај статут?

Обрадовић: Ово је констатација стања које већ постоји. Нисам приметио да су Војводини дате неке нове надлежности које већ нису постојале на основу омнибуса или других закона донетих пре 2009. године.

Вучић: Али омнибус закон смо заједно критиковали. Рекли смо да омнибус прави државу у држави, ово је више од тога.

Обрадовић: Али да ли је у међувремену Уставни суд потврдио да је омнибус у неким деловима супротан уставу – није. Да ли је он допринео неефикасности система или нешто слично – није.

Политика: Да ли је нека странка политички профитирала у причи о статусу?

Обрадовић: Свако ће се трудити да то представи као свој успех или као неуспех оног другог. То је политика.

Вучић: Кад је реч о тактичко-политичком становишту, шта ме се тиче. Стратешки је изгубила Србија. А због тога што је изгубила Србија изгубиће и све партије на власти, да ли ће то бити за три или за шест месеци, видећемо.

Политика: Да ли то значи да је овим добила опозиција?

Вучић: Кад год Србија изгуби, не може да добије ни опозиција. Постоји нешто што не можете да зауставите. Подсетићу вас на један пример. Кад су Милошевић, па и Шешељ, почели 1999. све нас да убеђују како је ето добро што се завршио рат и како је то све добро за Косово, изашао је Воја Живковић, са Косова, био је председник СПС-а за приштински округ, и рекао: Ми смо овим све изгубили, нестаће Срба са Косова, нема више војске нема полиције, ми смо Косово изгубили, нико није хтео да слуша, а то се десило. Ово је катастрофа за Србију и нико од тога не види никакву корист.

Обрадовић: Постоји могућност да сви не видимо све у овом тренутку. А можда ћемо и променити мишљење, као што и мењамо. Ево сад сам први пут чуо да Александар помиње неке ствари из деведесетих година на други начин, можда ће и о овоме за неку годину причати на други начин.

Политика: Да ли ће усвајање статута и закона смирити страсти или ће их додатно распламсати?

Изазови војвођанске аутономије

Пише: Жарко Обрадовић и Александар Вучић
субота, 14 новембар 2009 16:04

Обрадовић: Очекујем да их смири. Наравно не мислим да ће се баш све потпуно смирити, увек ће бити појединих партија које ће на свој начин говорити о садржају аутономије, али то је политички живот и то имате и данас.

Вучић: Србија је у клиничкој смрти после овог статута и потпуно је мирна да мирнија не може бити.